

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-ТО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 84, ал. 1 от ПОДНС внасяме проект за решение за задължаване на Министерския съвет да изготви и предложи за гласуване в Народното събрание проект за инвестиционен разход за придобиване на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределителни мрежи Запад„ ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД, както и съпътстващата инфраструктура, необходима за функционирането им от българската държава и да започне преговори със собствениците на дружествата с тази цел.

Молим, проектът за решение да бъде предоставен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Радостин Петер Василев
Христо Цветанов Расташки
Жури Атанасов Веселински
Венцислав Иванов Петков
Танас Ангел Тонков
Красимир Цветков Илиев
Вioleta Полева Комитова
Иван Овчаров Иванков
Красимир Димитров Донев
Александър Велиславов Тодоров
Николай Франко Радков

Проект!

РЕШЕНИЕ
ЗА ЗАДЪЛЖАВАНЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ДА ИЗГОТВИ И
ПРЕДЛОЖИ ЗА ГЛАСУВАНЕ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ПРОЕКТ ЗА ИНВЕСТИЦИОНЕН РАЗХОД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
„ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЮГ“ ЕАД,
„ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИ МРЕЖИ ЗАПАД,, ЕАД И
„ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ СЕВЕР“ АД, КАКТО И
СЪПЪТСТВАЩАТА ИНФРАСТРУКТУРА, НЕОБХОДИМА ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО ИМ ОТ БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА И ДА
ЗАПОЧНЕ ПРЕГОВОРИ СЪС СОБСТВЕНИЦИТЕ НА
ДРУЖЕСТВАТА С ТАЗИ ЦЕЛ

Народното събрание на основание чл. 86 ал. 1 от Конституцията на Република България

РЕШИ:

1. Задължава Министерския съвет да изготви и предложи за гласуване в Народното събрание проект за инвестиционен разход за придобиване на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределителни мрежи Запад,, ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД, както и съпътстващата инфраструктура, необходима за функционирането им от българската държава, като за тази цел да предвиди средства в проектобюджета за 2025г.

2. Задължава Министерския съвет да започне преговори със собствениците на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределителни мрежи Запад,, ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД за цялостно придобиване на дружествата от българската държава, включително съпътстващата инфраструктура, необходима за функционирането им.

ВНОСИТЕЛИ:

Радостин Петев Василев
Христо Цветанов Расташки
Журн. Анастасов Велишки
Венцислав Иванов Петков
Трациан Ангелов Петков
Ирениш Цветков Иванов

Вioleta Кoлева Кoмитoвa
Иван Дaнaилов Ивaнoв
Крaсимиp Димитр Дoиц
Алeксaндр Вeлиславoв Тoдoрoв
Никoлaй Сeфpaнoв Paзyвoв -

МОТИВИ

Електроразпределителните дружества са критичен елемент от националната сигурност на Република България. Въпреки че представляват стратегически обекти от национално значение, те са собственост на чуждестранни юридически и физически лица. Това създава предпоставки за заплахата на интересите и енергийната сигурност в Република България при възникващите чести аварии и повреди.

Приватизацията на електроразпределителните дружества е извършена през 2004 г. от правителството на НДСВ. По онова време са сключени сделки с чуждестранни инвеститори за седемте електроразпределителни дружества, обединени в три групи: “Електроразпределение – Варна” ЕАД и “Електроразпределение – Горна Оряховица” ЕАД – закупени от “E.ON Energie” AG, Мюнхен, Германия за 140.7 млн. евро; “Електроразпределение – Стара Загора” ЕАД и “Електроразпределение – Пловдив” ЕАД – закупени от “EVN” AG, Виена, Австрия за 271 млн. евро, и “Електроразпределение – Столично” ЕАД, “Електроразпределение – София – Област” ЕАД и “Електроразпределение – Плевен” ЕАД – закупени от ЧЕЗ срещу 281.5 млн. евро. Според тогавашния вицепремиер – г-жа Лидия Шулева, приватизацията е успешна и дружествата са продадени на изключително висока цена, на фона на най-ниската тарифа за българските потребители, които плащали по 5 евроцента на киловатчас, докато румънците плащат по 6.5 евроцента, а чехите – 7.5 евроцента. Въпреки това, при приватизацията не са били предвидени никакви следприватизационни ангажименти за чуждестранните дружества купувачи, като задължения за инвестиции и бизнес програми и санкции при нарушения. От днешна перспектива, приватизацията на електроразпределителните дружества се оказва катастрофална за българските граждани. Освен поскъпване на електроенергията се наблюдават и множество проблеми при електроразпределението. Нито един от очакваните положителни ефекти на приватизацията не бе изпълнен. Трябваше да се въведат съвременни методи за управление, обновяване на мрежата, подобряване на качеството на предлаганите услуги и създаването на нови работни места. Случи се точно обратното, вече 21 години, чуждестранните лица, собственици и управители на частните електроразпределителни дружества не полагат грижи за изправното функциониране на електроразпределителната мрежа и в резултат на това сме свидетели на прекъсвания на захранването в множество населени места в Република България. ЕРП-тата трябваше да работят по въпроса за поетапно намаляване на загубите на електроенергия в мрежите, но това не беше осъществено, въпреки че регулаторната рамка осигуряваше тригодишен гратисен период, през който средствата от намаляване на загубите да се реинвестират целево в подобряване на мрежите.

Само при последната авария, възникнала на коледните празници

в периода от 21 до 24 декември 2024 г., средният брой оставени без електрозахранване селища е бил 31, а засегнатите абонати са 4658. Значително увеличаване на тези показатели се наблюдава от 25 до 27 декември, като средният брой засегнати населени места е 280, а останалите без електрозахранване домакинства достигат до 42 350. Към 28 декември без електрозахранване остават 209 населени места и 19 745 абонати. Това показва изключителната неспособност и нежелание на частните лица, собственици и управители на електроразпределителните дружества, да полагат грижата на добър стопанин за тези обекти от националната сигурност на България. Става ясно, че всички аварии по време на празниците са били в мрежите на електроразпределителните дружества. Нито един от 299-те пункта, оперирани от държавния „Електроенергиен системен оператор“, не е имал проблеми. От години се наблюдава цялостна липса на превантивни мерки по отношение на осигуряване на безаварийната работа на електрическите мрежи. След извършени проверки тези факти са констатирани с доклад на КЕВР и са обсъдени в Комисията по енергетика към Народното събрание. Оказва се, че две от трите електроразпределителни дружества системно не планират достатъчно добре ремонтната си програма и не вземат мерки срещу аварията и тяхната превенция. Криминалната безстопанственост от страна на чуждестранните собственици, довели до липсата на ток на 42 350 български домакинства на връх коледните празници, е недопустима.

Проблемът със системно неподдържаната електропреносната мрежа от страна на електроразпределителните дружества е можело да се реши от самите тях. Размерите на просеките за електропроводите са нормирани в Наредба № 16 от 9 юни 2004 г. за сервитутите на енергийните обекти. Като титуляри на сервитута, дружествата могат да поискат разширяване на площта и именно ЕРП-тата са тези които имат законовото задължение да правят проверки и да следят за безопасното състояние на сервитутната зона. Ако има дървета, извън зоната, които застрашават проводниците, дружествата имат право да премахнат или окастрят тези дървета след разрешение от съответната Регионална дирекция по горите. Въпреки това за изминалата година не е взето нито едно такова разрешение. В същото време старите бетонни електрическите стълбове са над 50 годишни и не са подменени от дружествата. Към днешна дата, ЕРП-тата дори не са подсигурили обозначаването, заснемането и отразяването на границите на сервитутните зони в съответните специализирани карти и регистри. Всичко това ясно показва безстопанствеността на собствениците по отношение на управляваните от тях дружества за електроразпределение.

От страна на електроразпределителните дружества се отказват големи инвестиции в подобряване на електрозахранващата мрежа, с оправданието, че КЕВР не би ги признал. Те обясняват, че по този начин би се увеличила цената на тока за бита. Въпреки това ние наблюдаваме значителен ръст на печалбите на електроразпределителните дружества, като за последната

година при едно от тях тя е нараснала със 153%. Само за 2023 г. печалбата на „Електроразпределителни мрежи Запад„ ЕАД след данъчно облагане е 109 млн. лв., на „Електроразпределение Север“ АД нетната печалба е 92 млн. лв., а на „Електроразпределение Юг“ ЕАД нетната печалба е 113 млн. лв. Тези цифри не могат да бъдат определени като реалистични, поради изписването на прекалено много разходи за външни услуги, което дава основание да се съмняваме в още по-високи скрити печалби на електроразпределителните дружества. Прикриването се осъществява чрез изплащане на необосновани комисионни на свързани дружества, както и необосновано високи разходи за мениджърски и консултантски услуги и неправилно отразени във финансовите резултати разходи за технологични загуби по мрежата. По този начин за 2023 г. се достигат разходи за външни услуги в размер на 161 млн. лева, за персонал 69 млн. лв. и за материали 9 млн. лв. само за „Електроразпределение Север“ АД. При „Електроразпределение Юг“ ЕАД разходите за външни услуги са в размер на 73 млн. лв. и са зачислени амортизации за 85 млн. лв. Това ясно показва как частните електроразпределителни дружества, чрез неоснователни разходи изнасят капитали извън Република България.

Въпреки големите приходи и ниските инвестиции за поддръжка, ЕРП-тата изплащат на абонатите си обезщетения, които са неприемливо ниски. Компенсацията за потребителите е в размер на 30 лв. за останалите без ток повече от 24 часа, а за всеки следващ период от 12 часа – 20 лева. От друга страна, жалбите на абонатите са се увеличили трикратно през последните години. След аварията на коледните празници през 2024 г., българската държава се налага да предприеме действия и да дублира обезщетенията на абонатите, като са гласувани 2,2 млн. лева от държавния бюджет за домакинствата, останали без ток. В същото време няма механизъм, по който да се изисква покриване на тези средства от частните електроразпределителни дружества, без да се рискува завеждането на съдебни производства срещу нашата страна.

Придобиването на електроразпределителните дружества от българската държава ще прекрати възможността за чуждестранна намеса и заплахата във вътрешната енергийна сигурност, както и злоупотреби с монополно положение. Правилното управление на описаните дружества ще допринесе за сигурност и предвидимост в националната енергийна политика на нашата държава. Необходима е една добра държавна инвестиционна програма за поддръжка и превантивни мерки за безаварийна дейност, която ще премахне заплахата от аварии по електропреносните мрежи. Придобиването на електроразпределителните дружества и съпътстващата ги инфраструктура от българската държава ще повиши значително приходите в републиканския бюджет.

Министерският съвет, чрез Министъра на енергетиката и Министъра на финансите, следва да изготви проект за инвестиционен разход и да го

предложи за гласуване пред Народното събрание, както и да предвиди средства в проектобюджета за 2025 г. в частта капиталови разходи за придобиването на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределителни мрежи Запад“, ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД, както и съпътстващата инфраструктура, необходима за функционирането им от българската държава.

Министерският съвет следва да влезе в преговори с настоящите собственици на дружествата „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД, както и съпътстващата инфраструктура, необходима за функционирането им, с цел закупуването им от българската държава, както и да приложи чл. 27а ЗАРИДСНПНП, като назначи особени търговски управители в дружествата „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределителни мрежи Запад“, ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД.

ВНОСИТЕЛИ:

Радостин Петев Василев
Христо Цветанов Расташки
Жюри Атанасов Веселински
Венцислав Ивоков Петков
Томислав Ангелов Тетков
Иринеиш Урбанов Манев
Вioleta Колева Комитова
Иван Данаилов Иванов
Красимир Димев Димев
Александър Велиславов Тодоров
Николай Стефанов Радуров -